Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto SM1833408

06.11.2018

Eduskunta
Lakivaliokunta

HE 178/2018 vp

Sisäministeriön poliisiosaston asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevan sääntelyn muuttamisesta

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriötä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevan sääntelyn muuttamiseksi. Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia ja rikoslakia. Sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 1 §:ää koskevan esityksen mukaan sakkorangaistukseen johtavaa rikkomusta ei saa käsitellä tässä laissa säädetyssä menettelyssä, jos rikkomuksen tehneelle on tämän lain mukaisesti määrätty rikkomusta edeltävän vuoden aikana tehtyjen rikkomusten perusteella vähintään kuusi sakkorangaistusta ja tekojen samankaltaisuus osoittaa kokonaisuutena arvioiden piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä.

Sakon muuntosuhdetta muutettaisiin siten, että päiväsakoin määrätyissä sakoissa nykyisen kolmen päiväsakon asemesta neljää maksamatonta päiväsakkoa vastaisi yhden päivän vankeus. Muuntorangaistuksen vähimmäispituus korotettaisiin neljästä päivästä viiteen päivään ja enimmäispituus alennettaisiin 60 päivästä 40 päivään.

Lait tulisivat voimaan, kun lainmuutosten edellyttämät tietojärjestelmämuutokset saataisiin toteutettua. Voimaantulo olisi viimeistään vuonna 2021

Sisäministeriön poliisiosaston asiantuntijalausunto

Sisäministeriön poliisiosasto pitää esitettyä muutosta perusteltuna, koska esityksen tarkoituksena on edistää rikosoikeusjärjestelmän uskottavuutta, lain kieltojen ja käskyjen noudattamista sekä yleistä lainkuuliaisuutta.

Esityksen esitöiden mukaan tekojen lukumäärä ja ajankohdat selvitettäisiin Oikeusrekisterikeskuksesta tutkittavana olevan rikoksen selvittämisen yhteydessä, jos selvittämistä ei luotettavasti pystyttäisi tekemään tutkivan viranomaisen rekistereistä. Huomioon otettaisiin vain lainvoimaiseksi tulleet sakkorangaistukset. Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan näiden lainvoimaisten sakkorangaistustietojen saaminen poliisipartioiden käyttöön ei ole ongelmatonta. Lakien voimaantulo edellyttääkin sisäministeriön poliisiosaston

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

näkemyksen mukaan, että poliisin kenttätoiminnassa pystytään selvittämään luotettavasti ja helposti tietojärjestelmistä henkilölle edellisen vuoden aikana tuomittujen sakkojen määrän ja ajankohdat. Voimaantulo voisi siten tapahtua vasta, kun lainmuutosten toimeenpanemiseksi välttämättömät tietojärjestelmämuutokset poliisissa ja oikeushallinnossa on tehty.

Esityksellä rajoitettaisiin yksinkertaisen ja nopean sakkomenettelyn käyttöä. Sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muutos tulisi lisäämään poliisin työmäärää ja lisäämään kustannuksia. Vuosittaisia lisäkustannuksia esityksestä tulisi poliisille kaksi miljoonaa euroa. Esityksestä aiheutuva kustannusten kasvu on huomioitu vuodesta 2020 alkaen julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2019 - 2022.

Sisäministeriön poliisiosaston näkemyksen mukaan tarvittavan rahoituksen huomioiminen poliisitoimelle on edellytys lakiehdotuksen toteuttamiselle. Lisäksi lakiehdotuksen toteuttaminen edellyttää sitä, että poliisin tarvitsevat tiedot ovat luotettavasti ja helposti poliisitoiminnassa käytettävissä.

Poliisitarkastaja Jari Pajunen

Tiedoksi Sisäministeriön jakelu